

Jazyk číní svět harmoničtější a kulturu pestřejší

V duchu tohoto sloganu proběhalo v Pekingu v druhém zářijovém týdnu mezinárodní jazykové-kulturní expo, první svého druhu v čínsky mluvící části světa. Cílem bylo podpořit rozvoj jazyků a kultur a představit čínskou kulturu světu. V rámci expozice uspořádal státní výbor jazyků čínského ministerstva školství na Pekingské univerzitě zahraničních studií (Beijing Foreign Studies University, BFSU) fórum na téma *Jazykové technologie a lidský blahobyt*. Sjelo se na ně více než 300 odborníků z 20 zemí světa. Na slavnostním zahájení fóra v úterý 12. září 2017 vystoupil mj. rektor univerzity, zástupce UNESCO, ředitel Pekingské jazykové komise nebo náměstek ministra školství Číny. Po plenárních přednáškách proběhl odpolední odborný program ve čtyřech sekcích na téma: *Jazyková politika a jazykové plánování a vyučování, Jazyková inteligence a hospodářský růst, Referenční literatura a kulturní dědictví, Jazyková rehabilitace a lidské zdraví*. Renomovaní vědci a odborníci z celého světa se v nich podělili o své poznatky a zkušenosti. Zúčastnila jsem se - jako jediný zástupce České republiky - tohoto fóra na pozvání BFSU a vystoupila na něm s přednáškou *Politika jazykového vzdělávání v České republice, ženské země Evropské unie*. Význam a aktuálnost konání tohoto prvního expo čínského jazyka snad lépe vynikne, uvědomíme-li si např., že Čína je zemí, které má 54 etnických skupin, 29 psacích systémů a více než 10 jazyků (dialektů). V současné době se již 95 procent oficiálních překladů (zejména v médiích) uskutečňuje strojově (pomocí softwarů).

Pobytu v Pekingu jsem pracovně využila i k návštěvě dvou univerzit, ve kterých se vyučuje čeština. Na již zmíněné BFSU jsem vedla hodinu konverzace s čínskými studenty 3. ročníku, kteří se o prázdninách vrátili z ročního studijního pobytu v Praze. Druhou univerzitou je Pekingská univerzita mezinárodních studií (Beijing International Studies University, BISU) - tam jsem studentům přednášela na téma *Čeština 21. století a čeština jako cizí jazyk* a učila hodiny praktické češtiny.

V souvislosti s rozvojem česko-čínských vztahů zaznamenáváme v posledních letech rozšiřování zájmu o výuku češtiny v Číně. Kromě dvou uvedených univerzit se od letošního září začíná čeština učit poprvé i mimo Peking, na univerzitě v Tianjinu (Tianjin Foreign Studies University, TFSU). Připomeňme si ve stručnosti historii výuky češtiny v Číně (blíže viz též I. Bozděchová: V Pekingu se rozšiřuje výuka češtiny. *Bulletin ČSÚZ*, říjen 2016, s. 14–15; I. Bozděchová: Za češtinou do Číny. *Bulletin ČSÚZ*, říjen 2011, s. 25–26). Čeština se začala učit v roce 1954 právě na BFSU, spolu s polštinou jako nejstarší z více než 50 cizích jazyků tam vyučovaných. Počátky byly nelehké, první učitelkou byla sinoložka Dana Štovičková a motivem ke studiu především praktické, viditelné výsledky tehdejší spolupráce obou zemí, jako byly např. české autobusy v pekingské hromadné dopravě. Počet studentů češtiny se obvykle pohybuje kolem 20 v ročníku, čínským učitelům při výuce pomáhají čeští pedagogové - ti se také podíleli na tvorbě učebnic a učebních materiálů pro čínské studenty (prvním byl PhDr. Ivan Lutterer z Univerzity Karlovy v Praze). Během let se v Pekingu vystřídala řada lektorů češtiny, na BFSU vysílaných MŠMT v rámci vládního Programu na podporu českého kulturního dědictví v zahraničí. Byli to např. Jiří Kostečka, Daniela Peřáková, Kateřina Procházková, Eva Roubalová.

Dagmar Toufarová nebo (v současnosti) Markéta Tůmová. Podle vyjádření vedoucího oddělení češtiny Ústavu evropských jazyků a kultur BFSU Wang Peng se bude v nejbližších letech výuka češtiny i nadále rozšiřovat do dalších měst, počínaje Šanghaji v září 2018.

Odborný a pracovní pobyt mi v Číně hned po příletu obohatila návštěva *Procházky Prahou* v areálu českého velvyslanectví v Pekingu, upraveného do podoby pivních zahrádek a několika restaurací. Touto akcí vyvrcholil týdenní festival české gastronomie a přišlo na ni více než 400 hostů. Měli možnost ochutnat osm druhů českých piv, moravská vína, minerální vody, čerstvě upečený trdelník a mnoho dalších českých jídel připravených dvěma českými restauracemi: Prague restaurant z Tianjinu a Krajánek z Šanghaje. Během odpoledne nechyběly české písně a skladby v podání skupiny Švejk Band z Plzně.

doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.